

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, „Kurjera Wstawowego” dr. Stanisław Bernatt za inne działy odpowiada Edmund Rakowski, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70.

Redaktor Bohdan Jarochoński

Nr. 435

Poznań, piątek dnia 20 września 1929

Rok XXIV

Na stronie 3-ciej „KURJER WYSTAWOWY“

Z Rady Ministrów

Warszawa, 20. 9. (Tel. wł.) — Pierwsze powakacyjne posiedzenie Rady Ministrów zostało zwołane na poniedziałek.

Będą na niem omawiane sprawy budżetowe, celne i personalne. (w.)

Ustąpienie wiceprezesa Młynarskiego

Warszawa, 20. 9. (Tel. wł.) W dniu wczorajszym wiceprez. Banku Polskiego dr. Feliks Młynarski złożył urządowanie i pożegnał się z min. Matuszewskim.

Dr. Młynarski chciał zrezygnować ze swego stanowiska z chwilą nominacji na prezesa Banku Polskiego Wł. Wróblewskiego, lecz uległ wówczas namowom premiera Świtalskiego, który go zapewniał, że ciągłość pracy Banku Polskiego zostanie utrzymana w jego osobie. Jednakże mimo tego zapewnienia premiera, Młynarski nowej nominacji nie otrzymał.

Przez pewien czas jako następcę Młynarskiego wymieniano dr. Leona Barańskiego, dyr. obrotu pieniężnego w Min. skarbu. Przeciwno tej kandydaturze przeciwstawia się jednak p. Matuszewski, nie chcąc się pozbyć w p. Barańskim kompetentnego rzeczoznawcy. (w.)

Pos. Jan Dąbski o nowych wyborach

Warszawa, 19. 9. (AW.) Prezes Stronnictwa Chłopskiego, p. Jan Dąbski oświadczył Agencji Wschodniej, że, zdaniem jego, w lecie roku przyszłego powinny się odbyć nowe wybory do Sejmu, które według jego poglądów dadzą Sejm, będący wyrazem woli narodu.

Nowa prowokacja niem.

Berlin, 20. 9. (Tel. wł.) Prasa polska doniosła z Kolobrzega, że nad miejscowością Lauenburg w Pomeranii, odległej o 15 klm. od granicy, pojawił się polski samolot wojskowy, który skierował się do Słupska, gdzie dwukrotnie okrążył lotnisko i halę Zeppelinową, po czym odleciał w stronę granicy polskiej.

Wykorzystując owe rzekome naruszenie eksterytorjalności niemieckiej, dzienniki berlińskie rozpętały furję udanego oburzenia z powodu polskiego „prowokowania” ludności pogranicza i szerzenia paniki.

Zarazem prasa zamieściła treść interpelacji frakcji niemieckiej partji ludowej w Landtagu, domagającej się od rządu energicznych kroków w celu położenia kresu przelotom samolotów polskich ponad obszarem niemieckim, które wywołują wśród ludności podniecenie, ponieważ w pojawianiu się ich ludność dopatruje się aktów szpiegostwa.

Nadmiar wszystkich oficjalnych korespondencji niemieckiego urzędu spr. zagr. „Deutsche Diplomat. Politische Korrespondenz”, argumentując w ten sam sposób i łącząc aferę samolotową ze sprawą likwidacji niemieckiej własności w Polsce, oznajmiła wręcz, że jest to zagrożenie... pokoju europejskiego.

Kłamstwo niemieckie miało jednak krótsze nogi niż spodziewali się aranżerowie tej kampanji antypolskiej.

Na podstawie doniesienia własnego Huggenberga „Local Anzeiger” stwierdził, że wspomniany samolot, jak się okazało, był niemieckim cywilnym aparatem ćwiczebnym.

Jakiego zaś rodzaju były te „cywilne” ćwiczenia samolotu niemieckiego na granicy polskiej, dziennik berliński oczywiście nie wspomina. B. Z.

W Poznaniu odbywa się obecnie międzynarodowy zjazd prasy rolniczej. Fotografia nasza przedstawia uczestników tego kongresu po powitaniu w westybulu reprezentacyjnym P. W. K.

Sytuacja polityczna

Konferencja w Belwederze — Sprawa zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej — Pogłoski o zmianach w rządzie

Warszawa, 20. 9. (Tel. wł.) — Najważniejszym wydarzeniem dnia wczorajszego była konferencja premiera Świtalskiego z Pilsudskim w Belwederze, która trwała przeszło 2 godziny. Oczywiście chodziło tu o aktualne sprawy polityczne i gospodarcze.

Prezydent Rzpltej wyjechał w dniu wczorajszym na 10-dniowy objazd województwa nowogródzkiego i wileńskiego. Przepuszczać należy, że w czasie Jego nieobecności nie zajdzie nic nadzwyczajnego.

Na terenie sejmowym panuje całkowita cisza. Zdaje się, że inicjatywa w kierunku zwołania sesji nadzwyczajnej nie znajdzie dostatecznego poparcia wśród grup centrowych, a nawet lewicowych.

Pojawiają się pogłoski, iż po niejakiem czasie dojdzie do zmian w rządzie. W jakim kierunku zmiany te pójdą — trudno jednak dzisiaj cośkolwiek powiedzieć. (w.)

Dymisja Woldemarasa

Zmiana kursu w polityce rządu kowieńskiego?

Kowno, 19. 9. (Radio). Gabinet Woldemarasa podał się dziś do dymisji. Utworzenie nowego gabinetu powierzone będzie przypuszczalnie dotychczasowemu ministrowi finansów, przy czym w nowym gabinecie Woldemaras zajmie prawdopodobnie tekę ministra spraw zagranicznych.

Kowno, 19. 9. (Radio). Niespodziewana zupełnie dymisja gabinetu Woldemarasa wywołała tutaj ogromną sensację. Okoliczność, że prezydent Smetona powierzył utworzenie nowego gabinetu dotychczasowemu ministrowi skarbu Tubelisowi uważa się tutaj jako osłabienie wpływów Woldemarasa. Powodu dymisji doszukuje się opinia publiczna w bardzo znacznych różnicach zdań pomiędzy członkami obecnego rządu.

Minister Tubelis jest członkiem partji Tautinikaj, za której duchowego kierownika uważany jest obecny prezydent Smetona, należący do bardziej umiarkowanego odłamu partji.

Kowno, 19. 9. (PAT). Elta komunikuje oficjalnie: Ażeby dać prezydentowi państwa całkowitą możność zreformowania gabinetu ministrów, wszyscy ministrowie złożyli do dyspozycji prezydenta państwa swe portfele. Prezydent państwa dymisję przyjął. Do czasu powołania nowego gabinetu wszyscy ministrowie otrzymali polecenie pełnienia swych obowiązków.

Ryga, 19. 9. (PAT). Według sensacyjnie brzmiących pogłosek, reorganizacja gabinetu jest następstwem niezadowolenia, jakie ściągnął na siebie Woldemaras ze strony kół kierowniczych Litwy ze Smetoną na czele.

Kursują pogłoski, że afera Pleckajtisa była prowokacją ze strony samego Woldemarasa, który, chcąc wzmocnić swą chwiejącą się popularność, zainscenizował całe ostatnie zajście z Pleckajtisem. W ostatnich dniach fakt ten wyszedł jakoby na jaw, co łącznie z niezadowolaniem z polityki Woldemarasa spowodowało miało dymisję gabinetu. Gdyby rzecz tak się miała istotnie, Woldemaras zostałby prawdopodobnie usunięty z widowni życia politycznego i przestałby odgrywać wszelką rolę.

O składzie partyjnym i osobowym przyszłego gabinetu rząd niema narazie żadnych wiadomości.

Zamach polityczny w Meksyku

Paryż, 19. 9. (PAT) Chicago Trib. donosi z Meksyku, iż na kandydata na prezydenta Meksyku Vascenzollesa dokonano zbiorowego zamachu. Dano do niego około 100 strzałów karabinowych. Dwie osoby z otoczenia Vascenzollesa zostały zabite. Około 15 osób odniosło rany.

Listy z Brazylii

(Od własnego korespondenta).

Hervalsinlso, w sierpniu.

Od paru tygodni bawię w Brazylii. Z Buenos Aires udałem się wprost do Santos i, przesiadłszy się tam na mały statek nadbrzeżny „Itapuhu”, zajeżdżając do portu parańskiego Paranaguai.

Do Kurytyby stąd niedaleko. Jedzie się koleją, ciągle w górę, poprzez dzikie wzgórza Serra do mare. Pociąg pedzi po mostach zawieszonych nad przepaściami i wspina się coraz wyżej po szynach, przyczepionych do zrębów skalnych. Krajobrazy, jakich się nie zapomina. W wadotach palmy, kaktusy, imbuje. Roślinność wszędzie tak żywa, że aż w oczy bije. Raz po raz mignie olbrzymiego oceanu szafirowa toń.

Kurytyba. Przed dworcem udatny pomnik „Siency”, dłuta Zaka. Podarowali go miastu Polacy ku uczczeniu studenta niepodległości Brazylii.

W stolicy parańskiej mieszka tylko 9000 Polaków, lecz zato w powiecie przeważają nasi. Kurytyba jest bowiem otoczona wieńcem najstarszych kolonij polskich. To też w mieście słychać często język polski. Widać wasatych kolonistów naszych, uwijających się za interesami a gosposie nasze sprzedają na targach nabiół i jarzyny. Poznać je nie trudno po barwnych spódnicach i pstrokatech chusteczkach na głowie.

Najpierw odwiedzam kolonje najbliższe — Abranchez, Orleans, Augusta, Tomas Vehllo. Starsi zachowują jeszcze język i obyczaje, młodzież natomiast wynaradawia się. Koloniści są dość zamożni. Posiadają po parę, a nawet po kilkadziesiąt alkerów ziemi (jeden alker = 10 morgów magdeb. Przyjechali tutaj bez grosza i dorobili się majątku.

Kosztowało to niemało trudu. Ziemia podkurytybska jest przesiąknięta potem i łzami polskiego chłopca. Szumiał tam kiedyś odwieczny bór. Chłop nasz jał rabać wiekowe cedry, imbuje, peroby. Nic się nie oparło jego teżyźnie. Pionier polski szedł ciągle naprzód i zostawiał za sobą pola uprawne, szerokie łany kukurydzy czy manjoki.

To też koloniści dumni są ze swego dzieła.

Piotr Zieliński pokazuje mi swoje alkiery. Przymknął oczy i zaczął wskazywać ręką daleko!

— O, tak daleko, aż pod te pinjory na górze — to wszystko moje. To wszyst-

